

ЗЕМУНСКИ ГЛАСНИК.

Земунски Гласник излази Недељом у јутру. Цена му је годишња 5 форинти у банкнотама заједно с поштарином или достављањем у кућу. За предбројнике у Србији стане лист овај дукат цесарски с поштарином. За Босну, Херцеговину и Стару Србију 60 гроша турских, ван турске поштарине, коју предбројници сами имају плаћати.

Број 27.

Предмату на Земунски Гласник прима из Аустрије Сопронова печатња у Земуну, из Београда и унутрашње Србије г. Велимир Валожић у Београду. Предбројници из Босне, Херцеговине и Старе Србије предброје се у плаћеним писмима код управе вилајетске печатње у Сарајеву. Беа новаца никакве се не уважавају на ручбине.

О пројектима за унапређење школа у војничкој граници.

Написао Г. . . . р.

(Наставак.)

Погледајмо како се овом основу у нашим досадашњим школама одговарало. Из препарандије дошавши учитељ, (а препарандије пису те организације, које смо навели у пређашњем чланку) беше постављен као најмањи учитељ у првом разреду. Сам неискusan, често имајући на себи све мане занемаренога васпитања, лати се он да васпитава децу, и то у духу нашега времена и да деца буду способна за будућност! Уз то, плата му је још и сада, ма и после најновијег регулисања учитељских плата, тако мала, да он своје празно време не може употребити за своје сопствено изражавање, већ мора гледати да коју пару лекцијама заслужи. И друштвени положај му је притиснџен. Док учитељ четвртога разреда, који такође децу поучава, и то децу, која су нешто научила, дакле што много мање труда (?) треба око њих, већу плату и титулу „подучитељ“ има, то тако звани подучитељ уз већи труд има мању плату. Како се може по оваквим околностима очекивати добар напредак наших школа.

И доиста се мало напредује у нижим разредима, јер добар подучитељ тежи, да положи испит, како би могао постати учитељем можда и надучитељем, којих звање он сматра за сигурност са малим радом а са великом платом. На његово место долази из препарандије други подучитељ, који онако исто, као и он кубури и истој цели тежи сматрајући своју досадашњу службу као време искушења, те гледа да се првог разреда, који је као што реко-

смо најважнији и најбољег и најкуснијег учитеља зактева, што пре курталише. Нека нам нико не каже да је у дужности надучитеља, да управља подучитељима и да их поучава. Они то ни најмање не могу чинити, осим ако они у разреду сами децу поучавају, а подучитеља сматрају као помоћника. У том случају подучитељи још мање би што могли научити. —

Сад да говоримо, како би се могло доскочити том злу. Ту нам ваља још напред споменути, да наш предлог ништа новог нема. Ми хоћемо само да препоручимо један поступак, који се упражњава по неким ваљаним школама, желећи, да се тај поступак заведе и у училиштима на која се односи министарски пројект. Уверени смо, да ће се тиме школско поучавање у војничкој граници темељно подићи и изражавање народа унапредити.

Једнаке дужности, једнака права, то треба да је лозинга и за школе. Од истинске премије можемо очекивати и истинске закључке, дакле, ако се са педагошким заводима добро управља, то ће нам из њих излазити и добри учитељи, који ће имати толиког теоретичког и практичког знања, да могу самостално вршити своју дужност. Између тих учитеља не треба да постоји никаква разлика, ни у чину, ни у плати ни у дужности. Сваки, који је прибавио себи толико способности, да може поучавати децу, тај је учитељ, који треба да ужива при једнакој дужности и једнаку плату. Старији учитељ треба да се одликује од млађег учитеља само тиме што је више година у служби, те прима сувишак плате по десетини, још боље по петини година. А то не е тога што би већу дужност или већу класу имао, већ е тога, што учитељи изглед на авапсовање сбачно немају, те им се тим на-

чином надокнађују године њихова служења.

Имају ли учитељи једнака права, то треба да имају и једнаке дужности, ниједан учитељ не треба да има монопол на извесну класу. Тиме се уводи у школу стагнација, која смета даљем изражању учитеља и ови врше дужност само механички, што се преноси на дуг децији, те га општети у своме развиту. Ево вам главно зло наших садашњих школа.

Из препарандије изишавши учитељ, треба најпре да буде учитељ у вишој класи, јер он ту пре може из својих поучних списа, што их је са собом из препарандије донео, учити децу. У вишој класи мање се зактева да учитељ штудира карактер својих ученика. (?) Старије, искусније и околности познавајуће учитеље ваља постављати у ниже разреде, јер ће пре они моћи дете по његовом дару поучавати. Ови треба да положи темељ, на коме се даље зидају може, па и то треба да чини онај исти учитељ, који је и темељ положио прелазећи заједно с децом из нижег разреда у виши.

На овај начин користиће се и учитељ и ученик. Учитељ познавајући дух и особину детета може настајати око природног развића његовог и по томе удесити свој метод. Пратећи дете од дана, кад је у школу дошло до онога часа, кад је последњи разред свршило, знаће како ће поделити поучни материјал. Тиме ће се много труда и времена заштедити, и иначе најбоље резултате постићи. Дете напротив, које у то доба живота има по природи склоност да подражава, налазиће у своме вођи и овога карактеру најбољи пример, који ће са свима својим делима примити.

(Наставиће се.)

ДОМАЋЕ И СТРАНЕ ВЕСТИ.

Земун. Нашем извешћу о раду комисије, која је претресала министарске пројекте о школама, имамо да додамо још и ово. Рад комисије изложен је у једном протоколу, који су сви чланови комисије подписали. Ту је за сваку поједину тачку примедба стављена, ако је комисија шта имала да примети. Протокол је закључен са овом приметбом: „позвана комисија држи, да је нужно због особитих околности, које постоје у војној граници, особито у Земуну, да се ерарна училишта одвоје од школа, што их политичне или црквене општине, или поједине народности подигну и издржавају, и за ове да се посебни прописи издаду. Но у овом случају треба прописе за устројство школе ставити, по којима речене корпорације имају да се владају. Ово устројство морало би се завести у свима школама, које су јавне, но ако општине и пренеби тим прописима одговориле, да им се одузме право јавности. — У министарским пројектима није се фактично постојећим околностима потпуно одговорило. С тога се је комисија обазрела само на онакве примедбе, којима се не повређује начело, по коме су прописи у министарским пројектима изложени.

О раду црквено школске општине не могосмо у прошлости листу због простора говорити. Не имамо времена, да сами одлазимо на састанке ради извешћа. Молили смо пријатеља, да нас замени, који нам је овај допис написао:

„Због нагомиланог материјала не могосмо штампати у прошлом броју нашега листа извешћа о две седнице, што их је имао овдашњи црквено школски одбор, те с тога то доле накнадно чинимо. Црквено школски одбор држао је, да многи важни предмети треба да пред црквену скупштину на решавање дођу и зато је ова била сазвана за прошли четвртак 24. пр. мес. И ако нам је похвалити парламентарни ред, који вазда у поменути седницама влада, не можемо ипак једну околност да прећутимо, а то је да се г.г. скупштинари не скупљају у одређени час, него се на отварање седнице због недолажења члановског подуже времена мора да чека и тако онда не остаје доста времена, да се важни предмети дужим и дубљим претресом на чисто изведу. То приметисмо особито при споменутој последњој седници и усуђујемо се браћи

суграђанима на срце ставити њихов важни позив, како би се ствари могле што боље претрести, што је само с тим постићи може, ако за претресивање довољно времена има.

Ми високо ценимо деликатно чувство г.г. чланова скупштинских са којим око донешења закључака иду, али ће нам опет као јавном листу, што бољку општинства служи дозвољено бити да и ми кадикад своје назоре о важнијим стварима изразимо. У дољем извешћу налазимо један закључак што се дуговања пок. оvd. учитеља Милоша Лазаревића односно његове наследнице тиче, са којим се не слажемо. Ми знамо да је можда само нехатост узрок што покојник свој одређени камат уредно плаћао није, те је овај до такве грдне своте нарастио, али уједно велимо и држимо, да је и нехатост кроз ото време бивших фундуеских куратора још већи узрок, да се је то тако догодило, те с тога никако не кривимо наследницу покојникову у тој ствари и неправедно би било да она сад обе за стране паштати мора. Молбеница, с којом се она скупштини обратила, да јој се нарасти интерес опрости доиста је свакога дарнути морала и неможемо да на чисто будемо, како се закључак донети могао, да јој се у последњем случају и кућа с главе продати има само да фонд ништа не изгуби. Држимо да је одбор, који је изабран да стање те ствари извиди довољно се уверио да се цео дуг наплатити не може и с тога неби саветовати било, да јој баш општина кућу прода, како би се наплатило што то, јер се обазрети требало и на то да је покојник кроз четири десеталећа и више општем добру прискрбио него што горња сума износи. С тим нећемо да кажемо, да би требало да општини новац тај пронађе, него само имамо на уму, да је вазда саветније, да на поједине личности скрбна срца заплачу него на једно морално тело, које је по свом опредељењу и тако позвано, да се и о положају појединаца својски брине и ако коме положај побољшати не може бар не би требало да га погоршава. У осталом ми само излазимо са нашим немеродавним мњењем што нам се, држимо, неће хтећи замерити.“

(Главна црквена скупштина.) 24. априла држана је главна црквена скупштина, под председништвом г. др. Јакова Миланковића у присуству свега четрдесет скупштинара.

По отварању седнице, председник јави да је у црквеном одбору решено, да се дуг од 105 фор. а. вр. који дугује општински ружет св. николајевској

цркви, црквеној скупштини ради трисања тога дуга на решење поднесе, почем по одборском мишљењу нема изгледа, да ће се никад тај дуг утерати моћи, једногласно је закључено, да се поменути 105 фор. и даље као дуг води, а уједно се има поменути ружет позвати, да гледи да га исплати.

Прочита се молба удове Ане М. Лазаревића, у којој моли да јој се интерес који дугује од више година опрости, решава се: са Аном М. Лазаревићевом има се у договор ступити и ако се може осигурати дугујући интерес у суми од 368 ф. 55 н. а. вр., онда ће јој се опростити остали дугујући интерес у суми од 247 ф. 48 н. Не може ли се пак осигурати дугујући интерес у суми од 368 ф. 55 н., онда се има судјеским путем ова ствар решити.

Председник прочита допис ч. конвисторије у погледу дотације овдашњег парохиског свештенства, закључено је да се конвисторијално решење прима на знање. Црквена скупштина приступиће изведењу парохијала по царском рескрипту од 10. августа 1868. године, но знајући да одређене класе за Земун неодговарају данашњим околностима, то је изабрат пододбор у лицама г.г. Игњата П. Јовановића, Живка Василијевића, Живка Лончаревића, Петра Вукмановића, Панте Барјактаровића и Ђоке Пејаковића, да изради које би класе одговарале за Земун, на ће црквена скупштина тако снижене класе поднети конвисторији изабратој по царском рескрипту од 10. августа 1868. год. на одобрење.

Куратор школског фонда г. Игња Василијевић предаше, да је нужно да се узме вертхајмова каса за сахрану црквено школског новца, новчаних папира и облигација, решава се да се поменута каса узме и упућује се црквени одбор да по околностима ово решење изврши.

(Седница црквеног одбора) држана 27. априла. Чланова одбора беше свега четрнајет. У отсуствости председника отвори подпредседник г. Стеван Марковић седницу. По отварању седнице стави г. подпредседник први означени предмет: о извршењу закључака црквене главне скупштине на решење.

Перовођа прочита закључак црквене главне скупштине о набавки вертхајмове касе, који закључак има црквени одбор извршити. Решено је, да г.г. Игња В. Василијевић и Стеван Марковић имају увести вертхајмову касу са шест оделења.

Подпредседник стави други означени предмет извештај пододбора за израђењем начина вођења црквено школских рачуна на решење.

Члан пододбора г. Ж. Лончаревић разложи израђен од пододбора начин вођења црквено школских рачуна. Решено је, да се начин од пододбора израђен усваја и имају се нове књиге како за све цркве тако исто и за школски фонд пабавити. Пододбор који је на поменутом начину вођења рачуна радио, има се известити, шта ће ју књиге коштати и одбору извештај поднети.

Председник г. Миланковић дође у седницу и заузме председничко место.

Председник позове изабрат пододбор, да да извештај о подизању тороња на св. николајевској цркви.

Тутор г. Чутуковић поднесе више планова од А. Капдеморда, казаније из Новог Сада. Решено је, да се планови са предрачунима имају главној црквеној скупштини поднети.

Председник прочита молбу црквењака Ј. Лазаревића, у којој моли, да му се да стан у шлокеком аданију и да му се подеси плата. Решење је, видећи одбор да је нужно, да се црквеном издави код цркве има му се стан дати и то овај у коме седи госпођица учитељица А. Дамјановићева а којој има се у име стаца дати 60 форината годишње. Учителица има се сад одма одказати стац, да га за три месеца направи. Плата црквењаку за сад не може се повисити, што општин држи да је црквењаку доста и с тиме поможемо, што му је стан дат. Члан одбора г. Ж. Лончаревић био је

противан овом закључењу и на његову молбу ува-
ђа се у записник, да се он не слаже са овим закључком.

Председник предложи: почем је при постављању нових учитеља постављено, да се потанко означе дужности учитељске у цркви и при црквеним функцијама ван цркве, то је нужно да би у будуће знали шта је њихова дужност, да се израде њихове дужности, те да се у будуће њих имају држати. Решено је, да одбор и сам увиђа, да је стара црквена општина пропустила то урадити и да се због тог и нареди догађаху, избере се под-одбор у лицима г.г. А. Д. Јовановића, И. П. Јовановића, др. Ј. Миланковића, капелана Д. Руварца и једног учитеља, кога господа учитељи између себе изберу, да израде њихове дужности у цркви и ван цркве.

Председник прочита одговор г. пароха Н. Савића од 15. априла на достављен му закључак црквеног одбора од 6. априла о. бр. 34. који у изводу гласи:

У почетку свога одговора вели, да ће и одбору познато бити, како је учитељски збор путем „Гласника“ своју жалбу пре изнео, него што ју је славнио екштински предао. Даље вели: да се она жалба тиче само г. учитеља односно певца А. Кузмановића и вели да непова којим је правом збор учитељски, кога он никако и непризнаје и с којим ни у каквом снопшењу нестоји, могао себи ту смелост узети, да у име г. Кузмановића ону жалбу противу њега управи, и то још без подписа његовог!

Даље г. парох Савић вели: да из многих на више места противу њега наведених речи, подмеће му овај назови збор учитељски, да је он на реченог учитеља односно певца и погрдне речи изговорио и вели да он за сада ово збору противу-слови и да ће у време истраге доказати, да је то проста денуцијација, коју дрскост они себи узеше пред светом његовом достојанству поругу нанети.

Даље вели: да се из жалбе учитељског збора увиђа да је неко братство склопљено међу њима, јер изриком вели „наш брат Кузмановић.“ Братство ово није, вели, законито, јер је оно пошло оном странштинцом неке части омладинства, које по нашим јавним листовима на срамоту вере и народности од највећег до најнижег степена свештенослужитеља нападају и руже, а и време ће, вели, скоро показати нашто они смерају.

Даље навађа г. Савић, да по IV. lit. A. § 10. имао би се г. Кузмановић, а никако учитељски збор, који се без одобрења и честејше конвисторије и ц. кр. високе власти својеволно, искључивши, вели, и нас свештенство као вероизакон учитеље, и саму досада постојећу школску комисију, образовао, кроз општину на ч. конвисторију потужити, која расираваља међусобне распе по § 10. између пароха односно певца и учитеља.

Даље вели, да он држи, да ће ју и господа одборници уверени бити, да је збор још од самог почетка свог смерао, на и дан данашњи ко оној мети тежи доспети, да надмоћије у опште над свима заузме. Та узмите, вели, последњи поступак г. учитеља Кузмановића у 23. бр. „Гласника“, пак ће те се, вели, уверити и увидити, да није законитим путем своје наввано право тражио, него је незаконитим путем сам себи сатисакцију узео, где је само своју страст показао и у лицу увреду његове особе прешао.

Даље вели, да се нада да ће ју му г. одборници у смислу закона II. lit. B. § 40. lit. b. при уздржању зашта ц кв ног помагати.

Наповетку вели: што се тиче жалбе збора учитељског, а дужност сматра, уважавајући закључак црквеног одбора до знања доставити, да ју је својој високој духовној власти на највише решење послао; — тако исто због нанесене му без-примерне поруге од г. Кузмановића неко истрагу од славног оидашњег суда.

Решено је, да се парох Савић писмено позове, да за осам дана достави црквеном одбору жалбу

учитељског збора, да најави какав је неред био о св. Николи у цркви и да му се најави жалба што није повину општине одговорио и што је акт конвисторији послао.

Председник прочита молбу г. Мите Николића, у којој моли да му се даде сто његовог таста М. Петровића у николајевској цркви и даје за њега 20 форината; решено је да му се да.

Тутор николајевске цркве уетмено изјави, да је он досад више пути позивао г. пароха Н. Савића и досадашњег тугора г. Ст. Андрејевића да донесу кључеве од касе, где црквени повци стоје, да једанпут касу прегледе, по они се изговарају да су изгубили кључеве и тако још вели и незна шта има у каси. Решено је да се има маџистрат писмено умолити да позове г. Савића и Андрејевића да донесу кључеве и да Чутуковић прими од Андрејевића кључ.

— Наша комисија, што ју је општинско веће изабрало, да у име земунског грађанства на дотичним местима настоји, како би се концесија за грађење железнице од Осекка на Земун добила, отпутовала је у томе послу у понедељак 28. пр. мес. До данас још не добијемо одо-нуд никаква извешћа о резултатима њеним, а ако нам што стигне и буде од потребе да би га одма до знања грађанима нашим ставити ваљало, изаћићемо са ванредним листом. И иначе немамо ништа из општинског деловања да јавимо. Градоначелник наш г. Мајор Бах отпутовао је ове седмице у Мехадју, да своје поремећено стање здравља поправи.

— Из Београда јавља нам наш дописник ово: Ваљда сте и сами читали оно отворено писмо четрнајесторице ђака београдских у „Новом Позору“, у ком се вели, како се потписани слажу са главном мишљу члана „Шта хоће хрватска омладина и како?“ а та је: да је Југословенима једини спас једиство и слога. Кад изађе то писмо у „Позору“ осморница њих одусташе од свога потписа, велеш да су њихова имена без њихова знања потписана. А то ваљда е тога, што се неслажу с писцем горњег чланка; јер на неким местима писац много претерује. Сваки ради по свом убеђењу. Тај случај, т. ј. што се велико-школци слажу са тим чланком, произведе код нас велико незадовољство од стране журналистике. „Видов дац“ вели, како ђаци велике школе не познају свој задатак, како су на хрђавом путу, како не треба да се мешају у политику и друго којешта. Други ред јавићу вам за мудрост „Видов дана“, како критикује рад комисије, која је одређена за реорганизацију школа. И „Јединство“ пребације ђацима за тај поступак, али много блажијим тоном, одбијајући им на бурпу младост. Па и сам

„Световид“ непропусти ту прилику, а да мозак ерпској публици не оптерети којом богословском лекцијом. Збиља, кад је реч о „Световиду“, истина, да у њему човек не може паћи никад паметнога, али што је изишао ту скоро у њему један чланак чини ми се није никад што смешнијега било. Писац тога чланка је неки господин Богоје, а ваљда ће ерпској публици бити познат, кад јој кажем, да је то тај, што ју је толико пута варао, издавајући огласе на књиге „Зумбул“, „Слобода“, „Живот и смрт Карађорђа“, некога листа „Братимства“ и т. д. Па те оглашене књиге не могаош видети света, ваљда е тога што су написане од већ либералним стилем! Па и сад је тај господин издао позив на књигу „Мајстор Јордан“ што преводи с хрватског! Е кад такав човек изађе, па учи ерпски народ, шта му је потребно, а и сам незна шта му ваља радити, онда шта траба с тим човеком? — Ономад се је удавио богословац, Драгомир Маринковић, купајући се, у Сави. — Циркус, што је дошао у Београд, не даје представе, ваљда је банкротирао. Добро, те увидесмо да таке ствари пису нам ни од какве користи, већ од штете. — Изађе нам један позив на неку новелу, од четрнајест табака, што ју је превео неки правник с немачког. Ми би с наше стране световали преводиоца, да се мане таквих превода, јер имамо и ми на нашем језику сијасет божији таког књижевног ђубрета, него да се прихвати нешто озбиљније за ерпску публику, од чега ће имати поред забаве и корист, као што нам је на прилику превео г. Владимир Николић лабулејов роман „Париз у Америци.“ Но да ли је писац тога цењеног романа за цео свој век писао приповетке и песме или је и нешто друго радио? Ко прочита тај роман видеће зацело стручност лабулејову у друштвеним наукама.

— Из Митровице нам пишу: Наш црквено-школски одбор почесто се скупља, да о свему већа, што би нам стање поправити могло. Нама је особито мило, што нам се све већма крепе наде, које смо у њега полагали и поносити се морамо, што смо поверење своје доиста достојним људима поклонили. — Они дана имао је одбор и један доста непријатан посао т. ј. морао је да призове две женскиње, које се у цркви сходно оном светом месту не понашаху, да их посаветује. — И Митровица ће скоро у својој ер-

двину да има опште корисни завод и питедионицу. 40.000 фор. авр. већ су уписани од удионичара а и устав је већ готов и скоро ће напретрес доћи. Ми држимо да ће ово од велике вајде и по Митровицу и околину да буде и стога би и желети било, да се око тог што својскије заузме.

— Из Загреба јављају брзојавне вести, да је кардинал Хаулик у уторник 29. п. м. умро. Био је стар 81 годину. 1838. и 1845. г. заступао је место бана хрватског. Са знаменитом сумом од 150000 фор. основао је он добротворни завод милосрдни сестара. 1858 год. основао је он фонд са 50000 фор. за подмагање удовица и сиротау својој дијецези. Одма затим је други фонд основао са 80000 фор. да се интереси овог сиромасима без разлике вероисповедања сваке године поделе; јер по његовим речима „љубав христјанска неправилну разлику међу разним вероисповестима.“ Југославенској академији поклонио је 10000 фор. — Ово су знамените жртве; камо те среће, да се и наши црквеностостојници на овако леп и добротворан пример угледе, и да од својих лепих доходака, нешто и за свој сироти народ што учине, тим више што су наших црквених поглавара добра, која уживају само народном заслугом и крвљу стечена! — Владика Краљ једногласно је од Каптола за местозаступника изабрао.

— Хрватски посланици на угарском сабору изабрали су одбор, који ће имати да предузме ова питања: о војни. Крајини, о продаји шума у Крајини, о Реци, о Далмацији и о Осечко-пожешкој жељезници. Одбор ће да поднесе свој посао скупу хрв. посланика а ова ће изнети дејаковом клубу и влади.

— Војени поглавар хрватске крајне генерал Габленц пратећи принца Наполеона из Загреба, пребио је ногу. — Принц Наполеон одпутовао је у Венецију.

— У двору краљевом држан је 28. априла велики бал, на који су сви посланици без разлике партија позвани били. Више посланика од крајне левице нехтедоше позив примити, одговарајући се, да на краљевској палати у Будиму још се једнако црножута застава вије, и зато они позиву свога краља сљедовати не могу. Овај поступак учинио је велику сензацију међу посланицима.

— Левичарска странка на угарском сабору покренула је свој лист,

у ком ће своја начела да исповедају. Име му је „Нови Слоб. Лојд.“ Програм су већ издали са позивом на претплату 27. апр. Одговорни уредник му је Е. Хорн а главни сарадник Јован Лудвиг. Обојица су, док је слобода штампе у Угарској притешњена била, у иностраној преси угарске ствари жестоко заступали, а сад се у своју домовину повратили, да са пријатељима својим започети посао доврше. У подлистки ће да излази нов Јокајев роман „Друга времена, други људи.“

— Румунски кнез путовао је по својој кнежевини са братом својим, и вратио се пре неки дан натраг у Букурешт. Кад је у Јаши био, нестао му је из његове собе један ковчежић, у коме нису новци били, али ипак знаменита и важна дипломатска акта. Поговора се, да је официр, који му је почаст чинио, исти ковчежић узео, да са тим компромитира садању владу код слободњачке партије. Сумња је на овог официра, који се слободњачке стране држи и зато га бране независни органи влашки, особито „Романул“, да он крив није.

— Румунија имаће скорим своје златне и сребрне новце, јер влада је наредила, да се такве монете у износу од двадесет и четири милиона гроша кују.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

Беч. 3. маја. (Телеграм.) Шенице у Бечу: баварске 86-фунт. по 4.40 за готово, шенице у Буру: перјамоншке 86-фунт. по 4.40, вајсенбушке 87/88-фунт. по 4.50 за готово. Рајн у Бечу: вацке 80-фунт. по 2.23 за готово. Зоб мађарска, травито, 45-фунт. по 1.90, 50-фунт. по 2.16. Промета беше у шеници 25000 мерова.

Стање воде Саве.

Код Земуна:

У петак 2. маја: 11 с. 6 п. над нул. Суво.

„ суботу 3. маја: 11 с. 7 п. над нул. Суво.

Код Митровице:

У петак 2. маја: 9 с. 10 п. над нул. Суво.

„ суботу 3. маја: 8 с. 6 п. над нул. Суво.

Код Сиска:

У петак 2. маја: 4 с. 6 п. над нул. Суво.

„ суботу 3. маја: 3 с. 4 п. над нул. Суво.

Њ Земун. 3. Маја. Ове недеље беше у вароши трговачки посао нешто стајао из узрока, што смо претлетњи вашар имали, који је у свима струкама радње на задовољење испаво. Купаца и продаваца са страних места било је толико да се вашар доиста великим назвати могао. Радња је била врло жива почињући од јутра па до вечера и задовољи-

ла би трговце још у већој мери, да није последњи дан кишна се плаховито излила, те тако још и мало раније растерала их.

Сви занати беху заступљени. Стока и овце, што је у великом броју дотерана, распродана је по доброј цени све на јагму и приметило се да је још мала количина за мложину и наших и страних кунаца.

Место вашара одређено је да буде до вароши на такозваном „ексерцирплацу“ и сад се показало, да је тим погођен правац, којим би дошли до великих и добрих вашара, јер се ту за све лепа угодност и просторија налази. Двапут већа беше посета саде него што је дотле била, док је вашар обдржаван на оном старом месту, и ваљало би да се при том закључку свагда остане.

У житарској радњи целе седмице не показа се никаква већа промена. Продато је само 700. вагана кукуруза, једној овдашњој тргов. кући, ваган по 1. 72 и то са постављањем у лађу.

Данас нам приспедоше извештаји, из којих је видети, да вода у Сави јако опада, и ако ово опадање и даље се догађало буде, морамо се побојати, да неће моћи лађе за Сисак пловити, што би наравно за житарску радњу од велика уштраба постало.

Земун. Ове недеље прођоше Савоушћу следеће теретнице: лађа „Була“ Копача Фрање са 3816 комада камените соли за Сисак; лађа „Етелка“ Копача Фрање са 4150 комада камените соли за Смедерево; лађа „Карл“ Матије Кеглића са 1090 мерова хране за Сисак; лађа „Паво“ Јосифа Шерића са 8000 мерова шенице за Сисак; лађа „Шандор“ Исидора Силбауера са 7052 мерова шенице за Сисак; лађа Ђорђа Николића из Панчева са храном за Сисак и лађа Александра Вучковића са храном за Сисак.

Земун. (Званично.) Славни папчевачки мађистрат даје на знање, да ће се тамо на месту 19. маја о. г. држати јавна дражба, ради лифированја 330 хвати тврдих дрва за горење.

— У месту Панчеву продаваће се дражбеним путем 13. маја о. г. поред главне страже лежеће празно земљиште од 619 кв. хвати и то у корист ерара.

— У Панчеву, у канцеларији региментске управе даваће се под закуп 10. маја о. г. 1800 јутара ритске земље код села Опаве и 1214 јутара код села Гивелахајм.

— У месту Јовансдорфу, титељском батаљону издаваће се под закуп 11. о. м. 471 јутра ледине за пашу.

— Почем је досад безуспешно објављивао зајед попуњења једног места, што је земунско општинско веће одобрило и одредило оное, који би умице чистио и у реду држао, јер се зато још нико не пријави; отвара се од стране ономестног мађистрата поново стечај до краја о. м. и који би то место добити желели, нека се у оvd. полицијском вању пријаве.

Београд. 3. Маја. (о. д.) Ове недеље била нам је радња сасвим иртва; осим незнатне продаје, што је гвожђари и брашнари имадоше, остали сви еспаши беху без икаквог промета.

О житарској радњи не могу вам такође никакве знатне промене да јавим. При слабом довозу цене су ове биле:

Шеници 60/64 гроша, ражи 54 јечму 53 зоби 53 кукурузу 44/48 гроша сто ока.

У Смедереву се товаре за рачун једне овдашње куће два шлена разне хране за Сисак и то нам је ове седмице цео извоз.

У осталим производима слабо се што радило, једино јагњеће коже што су се тражиле. Цене су при слабом промету ове биле:

Вуна 7-8 гроша ока: саланске коже 26/27 пар. сељачке 20 јагњеће старе 16 јареће 18 кавлаци 15 гроша пар.

Масти врло мало има на пијаци, цена је $7\frac{3}{4}$ гроша ока. Лој $7\frac{1}{2}$, мед цеђен 3 гр. ока. Шљиве суве 115 гроша товар, восак 27 гр. ока, вино 60/80 гроша аков. Ракија $1\frac{1}{2}$ грош ока десет степенни јака.

У новчаној радњи не беше никакве промене; дукат за цванцике

14 цванц. и 10 пара, за рубље 60 гроша и 24 паре. Наполеони коштају $101\frac{1}{2}$ грош, за дукате по 60 гроша.

У трговачким круговима држи се зацело, да је грађење жељезнице већ свршена ствар. Жељезница имала би се повићи од Кикинде до Београда. Преко Дунава зидаће се мост и то код Карабурме. Даља пруга биће поред Дунава у дољњи град, где ће се, као што са извесне стране чујемо, магацини за еспаи подићи. Отуда ће се жељезница пружити поред Ђумрука Савом на Бару, и ту ће да буде станица за унутарност Србије.

Сисак. 1. маја. (А. Г.) Житарска радња на овој пијаци од последњег мог извештаја није имала никакве знатне промене. Само за кукуруз питало се мало живље, и због тог скочила је цена тог производа по 10 новчића по вагану; но већ при завршавању овог дописа приспеле гласови из Енглеке, да се роба слабо тражи, почем су сви учињени уговори уредно и испуњени, а кад се кукуруз у Енглеској не тражи, онда то чини на нашу пијаци велики утицај, и радња се одма прекине.

Од последњег мог извештаја до данас продато је свега, КУКУРУЗА, 6000 вагана, славонског 85-фунт. по 2.15; 2000 вагана босанског решетаног 85/86 2.05; 7100 вагана банатског, 33/84-фунт. 2.10 16000 вагана банатског 85-фунт. по 2.22.

НАПОЛИЦЕ. 400 вагана 78/90-фунт. 2.55.

ЗОБИ. 1000 вагана босанске 2.80. 100-фунт. 1300 вагана банатске, 43-фунт. 1.35 ваган.

ШЕНИЦЕ. 1600 вагана потиска роба $84\frac{1}{2}$ -фунт. мерено на 86-фунт. у колодвору предато, по 4 фор.

Време променљиво, топло са кишом; стање воде у онадању, но за пловидбу врло повољно.

Пешта. 1. маја. (С. К.) После мог последњег извештаја, дођоше нам гласови са свију страна, да је мраз, који је прошле седмице пао, учинио доста квара рани, а особито виноградима, и услед тога радња наша житарска после дужег мртвила мало је живља била.

Млинарске шенице много се тражило, а и спољашни купци учествоваше, тако да је обрт ове седмице био скупа до 150.000 цолценти са повишеном ценом од 10-15 новчића. Цене су ове биле:

Цолцента шенице, 88-фунт. 4.70, 87-фунт. 4.60, 86-фунт. 4.40, 85-фунт. 4.30, 82-фунт. 3.35, 80/81-фунт. 3.20.

Потиска шеница, цолцента, 84-фунт. 3.85-4 ф. 83-фунт. 3.70-75, 82-фунт. 3.50-55.

Наполице по квалитету цолцента 2.85-90.

Ражи се продато 15.000 вагана по цени 78/80-фунт. 2.90-95.

Јечам, пиварски, 2.85 ваган, за малц 2.50. Јечам за стоку занемарен, цена му је 1.85-2 ф.

Зоби се продато 25.000 вагана, цена иста од прошле недеље узанске 50-фунт. 1.80 46-фунт. квалитету, на 50-фунт. мерено 1.82/85, кукуруз, бачви готова роба, цолцента 2.05-10; банатски 2.15; за јуни, јули 2.20-22; за јули, август 2.25.

Маст са буретом, готова роба варошка 43, еска 40, ерпка 39 $\frac{1}{2}$ фор.

Цеђен мед, по ф. 19-19 $\frac{1}{2}$; восак, разнавски ф. 113-114.

Шљиве босанске, добра роба, ф. 8-8 $\frac{1}{2}$; шишарке занемарене, прва роба, ф. 18. — Славонска 16 $\frac{1}{2}$ фор.

Седмични преглед курса на бечкој берзи.

	28.	29.	30.	1.	2.	3.
	Априла.			Маја.		
Дукат цесарски	5.89	5.87	5.88	5.85	5.85	5.84
Сребро	121.75	121.50	121.75	121.—	121.—	121.—
5% металици	61.90	61.70	61.40	61.40	61.15	61.15
Ови с кам. мај-новем	61.90	61.70	61.40	61.40	61.15	—
5% народни вајам	69.60	69.55	69.40	69.35	69.—	69.20
Акције народне банке	749.—	748.—	745.—	746.—	739.—	734.—
„ кред. завода	284.40	284.60	282.40	282.—	278.90	277.50
Лозови 1860. године	101.20	100.90	100.60	100.—	99.40	99.30
Лондон	124.20	124.10	124.35	124.—	123.85	123.90

Пловидба местне лађе до 19. маја.

Из Земуна у Београд, у 6 и по сахата у јутру.
Из Београда у Земун, у 7 сахата у јутру.
Из Земуна у Београд и Панчево, у 7 и по сахата у јутру и у 2 сахата по подне.
Из Панчева у Београд и Земун, у 10 сахата пре, и у 4 и по сахата после подне.
Из Земуна у Београд, у 5 и по сахата после подне.
Из Београда у Земун, у 7 сахата после подне.

Јозеф Марк

зидарски мајстор у Земуну

препоручује се поштованој публици у вршењу зидарских послова, коју ће радњу одсад сам на своју руку да ради, пошто је последњих једанаест година са истом радњом покојног Флоријана Фелбера управљао.

Уверавајући поштовану публику да ће сваки поверени му зидарски посао точно и по умереној цени вршити, нада се, да ће у многим приликама посведочити моћи то својеобећање.

Josef Marx.

Maurermeister in Semlin

empfiehlt sich dem geehrten Publikum zur Ausführung aller Art von Bauarbeiten, welche er von jetzt an auf ei-

gene Rechnung übernimmt, nachdem er die letzten eilf Jahre hiedurch das Baumeister-Geschäft des seel. Herrn Florian Felber geleitet hat.

Das geehrte Publikum kann versichert sein, dass er jede ihm anvertraute Maurerarbeit solid und zu möglichst billigen Preisen ausführet, wovon es sich durch zahlreiche ihm zugewendete Aufträge überzeugen wird.

ОБЈАВА.

Потписани јављам, цењ, публици да се у мојој трговини сваке врсте **слаткога** (сулца) и **харатлукума** по најумеренијој цени добити може. Са присневајућим вретамма воћа биће и избор већи.

К. Антонијевић.

ОБЈАВА.

Потписана намеравам за десет дана сву у заоставштину мог покојног мужа спадајућу земљу да распродам. Купци нека се ради тога изволе на мене обратити.

Ана Фелбер.

Anzeige.

Die Gefertigte wird innerhalb zehn Tagen die in den Nachlass ihres verstorbenen Gatten gehörigen Grundstücke verkaufen. Kauflustige wollen sich gefälligst bei ihr einfinden.

Anna Felber.

Крчма на друму.

Приповетка Ивана Тургејева.

(Наставак.)

— Зар је и тебе отерао? рече Аћим.

— Отерао, татица, голупче моје! одговори јецајући Авдокија — отерао ме је татица. Кућа је, вели он, моја, па ајд напоље!

-- Није зло! Он то разуме, за цело није зло! примети Јефрем.

— И ти си мислила да останеш у кући, рече једовито Аћим.

— Како би то било да останем! Ах татица, јецаше Авдокија, клече и обори очи к земљи: — Ти не знаш, шта сам . . . шта сам . . . Уби ме Аћиме Семоновићу, уби ме овде на место.

— Зашто би ја тебе убио, Арефијева? одговори печално Аћим.

— Али ти мислиш, Аћиме Семоновићу . . . ти не знаш, да су твоје паре . . . твоје паре . . . отишле, твоје паре . . . ја сама, ја несретница, сам их испод патоса извадила и зликовцу Науму предала, о ја проклета жена! . . . Зашто си ми казивао, где су ти паре сакривене! . . . За твоје рођене паре, купио је твоју сонетвену кућу . . . грозни зликовца!

Глас јој се од јецања угуши.

Аћим притиште главу обема рукама.

— Шта! викну он најзад: и све паре . . . паре кућу и авлију, и све због тебе . . . ха, ха, испод патоса си их узела . . . убићу те, ти гујо отровница, убићу те да не живиш више!

И Аћим скочи с таљига.

— Семоновићу, Семоновићу! не болан брајко! викну Јефрем; који се је мало изтрезнио.

— Не, не, татица, уби ме! Ја сам крива; уби ме не слушај га! викаше Авдокија, грчевито увијајући се око Аћимових ногу.

Сад Аћим стајаше непомишно упревши очи на њу, после уступи неколико корака назад и седе на земљу. Авдокија гледаше свог мука.

— Семоновићу, Семоновићу! рече Јефрем, подижући се у таљигама: Батали човече . . . умири се . . . догодила се несрећа, па шта ћеш сад, шта би би! промрља Јефрем. — Ти проклета жено, иди за њим зар не видиш, да је изгубио памет?

Авдокија устаде, приближи се Аћиму и паде му наново пред ноге.

— Татица! протена изнемоглим гласом . . .

Аћим се подиже и дође опет до таљига. Она се ухвати за један крај његова кафтана.

— Иди од мене! викну он помамно и гурну је натраг.

— Та куда ћеш човече, рече Јефрем, приметивши да Аћим хоће да се попне на таљиге.

— Ако хоћеш да ме повезеш, води ме твојој кући . . . ја немам више куће. Видио си да ми је продала кућу.

— Па добро, повешћу те. Ама шта је то било ш њом?

Аћим не одговори ништа.

— Шта ће самном бити, шта ће самном бити! викаше, плачући Авдокија. Зар ме остављаш саму . . . куда ћу ја несрећница?

— Иди к њему! викну Аћим и не окренувши се — иди к њему . . . терај Јефреме!

Јефрем пусти коња, таљиге зазвргаше, Авдокија остаде сама.

ix.

Јефрем обитаваше од прилике за једну врсту далеко од Аћимове куће у једном кућерку црквеног села, у коме беше црква са пет кубета, коју је скоро неки богати трговац сазидео. Јефрем са Аћимом ни речице у путу не прозбори; само што је по кадшто махнуо главом и промрљао: ах боже мој, шта ти је човек! Аћим сеђаше непомичан. Најзад етигну кући. Јефрем најпре скочи с таљига. Једна девојчица од прилике шест година са кошуљом од исплетене тканице истрчи пред њега и викну: тата, тата!

— Где је мајка? запита Јефрем.

— Спава у штали.

— Па добро, нек спава. Аћиме Семоновићу, молим вас, уђимо у собу. (Морамо овде приметити, да је Јефрем, с тога што је био пијан са Аћимом „реч ти“ говорио.)

Аћим уђе са црквењаком у собу.

— Молим седте овде на клуну, рече Јефрем. . . Ајд ви одатле лепежићи, викну он на три своја друга детета који измилише из разних буцака собних са две мршаве пенељав мачке. Ајд напоље, марш! молим вас Аћиме Семоновићу, овде овде! продужи Јефрем цудећи госта да седне: могу ли гае нечим послужити?

— Могао би Јефреме једном часом ракије.

— Ракије? сад одма. Код куће разуме се да немам, али ћу донети од мојега суседа, попа. Сад ћу ја доћи. И он узе своју шубару.

— На сваки начин да нађеш а ја ћу платити, викну Аћим. Бар ми је толико новаца остало да платим.

— Таки, рече Јефрем и полети на врата.

И доиста се Јефрем брзо врати, носећи две флаше, од којих беше једна отпуштена. Он их спусти на астал, па донесе две зелене чаше и две кришке леба и соли.

— Ово је мени душа и свет, проговори Јефрем, приближујући се Аћиму. Бригу на страну!

Он наточи и Аћиму на ти онда развезе разговор. Сцена са Авдокијом га је врло јако узбудила. То је заиста чудна ствар, рече он, ја не могу да знам, како је она ту дошла. Зацело јој је дао опиума, да би ју примамиио. . . Ту изгледа тако, као да жени ваља кроз прете гледати. Требало би је у кавезу држати, да би је човек могао сачувати. Али при свем том добро би учинили, да је кући одведете, јер је она много изостала. . .

Тако брбљаше Јефрем и даље, који, кад пије, нерадо ћути.

После два сахата у Јефремовој кући би ово: док су пили, Аћим се није питањима противио, питањима и примедбама свога брбљивог угостиоца, већ је само мислио и чашу по чашу испијао, и најзад легне на пећ, и онако зажарен од ракије заспа као заклан. Деца бленуше у њега зачуђено . . . а Јефрем . . . ах, Јефрем такође спаваше, али само у уском и ладном сандуку, где га је жена затворила. Он је био отишао к њој у шталу и стао јој претити и којешта брбљати и тако јој је нешто страшно казао, да кад је жена видела шта хоће, ухвати га лепо за руке, одведе га до сандука, ту га скључка и затвори, где је Аћим врло мирно спавао. Шта не чини навика!

x.

Ми знамо да Кириловна није Лисавети Прохоровној казала онако, као што је било са Аћимом. Тако је исто било и са Авдокијом. Наум је није даље одвезао, као што је Аћим казао. Он је држао, да није право да ју даље вози, и сматрао је за дужност, да старим кућним обитаоцима даде неко време, док се не иселе. Међу тим се са Авдокијом сасвим друго нешто збило.

Кад је Аћим на друм испао и стао викали да ће ићи госпођи обрну се Авдокија Науму гледећи га зачуђено и удари руку о руку.

— За бога Науме Ивановићу, што то би! ко је наше имање купио.

— Сад шта је даље? продужи он: свакојако ја сам га купио?

Авдокија ћуташе и прође ју језа,

— То је дакле, за што су вам новци требали?

— Јест, то је, одговори он — охо, чини ми се, да је ваш муж на мом коњу отишао, настави он, слушајући зврјање таљига . . . какав је то адраповац?

— То је јавна крађа! викну Авдокија! . . . са нашим новцем . . . новце мога мужа . . . и наша сопствена кућа!

— Молим, молим, Авдокијо Арефијевна, рече Наум. Имање није ваше, дакле на што више говор о томе? Имање је било на земљи спахинице а следствено је и добро њено. Новац је на сваки начин ваш, само ви сте били, као што треба да кажем, тако добри, те ми новац жртвовасте, зашто ћу вам ја до века бити благодаран. Ако ми буде могуће, ја ћу вам вратити новац но ја не видим основа, за што би ја до века био богаљ човек, ја то не желим . . . и молим вас узмите то у призрење.

Наум говораше врло преспокојно са својим обичним гадним смешењем.

— Али за бога! викну Авдокија за што ме бесчастите! шта је то! зар би ја могла моме мужу изаћи пред очи! о ти зликовче! настави она, гледећи разрогаченим очима у младо лепо лице Наумово, — за тебе сам ја моју душу огрешила, за тебе постала крадљивицом и ти хоћеш да нас унесређиш, ти злочинце! тада ми ништа не остаје, но то, да сама себи свежем копопац око врата. Ти зликовче, варалицо, рушитељу мог . . . сузе јој ударише и она не могаше говорити од жецања.

— Молим, не ожалосћујте се тако Авдокијо Арефијевна! рече Наум; ја ћу вам само ово да приметим: свакоме је своја кошуља најближа.

— Куда ћемо сад? Шта ћемо да радимо? говораше Авдокија кроз плач.

— То вам не могу казати.

— Ја ћу те убити, ниткове један, ја ћу те убити . . .

— Не, то ви нећете доиста учинити, па онда зашто говорите? У осталом ја видим, шта ми ваља радити, ви се заиста врло ожалосћујете . . . дакле ја се за данас препоручујем а сутра ћу имати на сваки начин срећу . . . али ви ћете ми допустити, да вам још данас моје раденике пошаљем, додаде Наум, док Авдокија кроз плач говораше како ће и себе и њега убити.

— А где, већ долазе моји људи! рече Наум, гледећи кроз прозор. Иначе се је, боже сачувај, могла несрећа догодити . . . они су били тако добри, да свој пртљаг још да-

нас натоваре; моји ће вам људи бити при том на руди. Дакле желим да се опет видимо.

Он ју поздрави, па онда изађе на поље и зовну своје људе.

Авдокија седне на клупу, па се пресима наслони на астал, но некако извије руку, те скочи и полети за својим мужем . . . Шта је било с њом кад је Ањима нашла, виделисмо.

Кад је Ањим отишао са Јефремом и њу оставио саму, дуго је она још плакала и није мислила да иде. Најзад кад је сасвим изнемогла, виде да нема куда, па пође правце госпођиној кући. Беше јој врло тешко на срцу, кад дође у кућу и уђе у слушкињину собу, све је девојке предуретгоше са сажаљењем. Кад их Авдокија погледа, груннуше јој сузе из очију, које беху црвене и надуване од плача. Уморена седе на столицу. Пошљу по Кириловну, која одма дође и која је бог-зна како пријатељски прими, али јој не допусти, да изиђе пред госпођу, као и Ањиму. Авдокија није баш с тога дошла да изађе пред госпођу, већ за то што није знала друго место где би могла своју главу склонити.

Кириловна заповеди, да се чај донесе. Авдокија се дуго затезаше да узме, но најзад се склони, по дугом наваљивању свију девојака, и узме једну чашу; па кад ову попи, она је још четири пута своју чашу пунила. Наскоро Кириловна примети, да се Авдокија мало умирила и само је још по кадкад задрктала и зајеца, и упита ју, куда мисли с Ањимом и шта ће са својим стварима?

На ово питање бризне Авдокија у плач и тврђаше да она ништа друго не жели, но смрт; али Кириловна, као паметна жена, прекидаше ју саветовањем да никако не губи времена и да све своје ствари без закошњавања у пређашње обиталиште Ањимово у селу смести, где је Ањимов стриц живео, онај исти старац, који га је световао, да се не жени. Кириловна нареди, да се по допуштењу госпођином Авдокији даду на расположење људи и коњи, те да своје ствари пренесе. „А шта вас се тиче срце моје, рече Кириловна, развукавши своје мајке усне, ви ћете увек код нас места имате, и то ће нам на радост бити, док ви покућство опет не набавите. Главно је, да главу не изгубите. Бог је дао, бог узео; он ће се опет за вас старати; све бива по његовој вољи. Лисавета Прохоровна морала се је наравно по зрелом размишљавању, околностима склонити и кућу је морала продати, али

она вас неће заборавити, нити ће дићи од вас својих руку; то исто је она и Ањиму Семеновићу казала. Где је он сад?“ Авдокија одговори да ју је он срео, да ју је врло ожалосио и да је отишао Јефрему звонару.

— Ко ме? викну живо Кириловна . . . сад видим да му је било врло тешко за онај тренутак; може бити да га данас неби могли ни наћи, кад би га и тражили. Шта да радимо? ми морамо предузети наше мере. Малашка! викну она, обрнув се једној од девојака, — зови Никанора Илића овамо да се с њим проразговарамо.

Никанор Илић, човек врло тужног изгледа, који је био као неки управитељ, сместа дође и врло пажљиво слушаше, што му је Кириловна казала. Одговор му беше: „Одма ће бити,“ и оде, да изврши добивену заповест, т. ј. да набави Авдокији троје таљиге са три човека. Овим се својевољно придружи и четврти, који вељаше, да се нико на свету не разуме како ваља са стварима при сељењу радити ко што он зна. Са овим оде Авдокија у криму.

Наумови нови најамници, три јака као мечке момка, били су двор већ оправили и уредили.

То је био врло тужан посао за сироту Авдокују, да своје ствари из своје сопствене куће сели.

Поред толике помоћи, опет не могаше Авдокија бити готова са стварима, већ мораде остати у гостионици, где јој Фетиња на њену молбу чињаше друштво. Она је лежала у грозници до зоре и сузе јој тецијаху из очију још и кад заспа.

(Наставиће се.)

Црта из живота вештачког*)

Било је негда сретно доба за песнике и књижевнике, кад су у Францеској плаћали до три тисуће ливра каквом окорелом песнику само за неколико стихова; за сакат превод из романа „хелиодора“ уделили су тада преводиоцу парохију. У то сретно доба родио се у Пернићану год. 1659. ирој причи нашој, а за владе француског краља Људевита, кога — мимогред буди речено — као ревносна „поборника“ за цркву још и данас свећенички анали спомињу. Отац нашег јунака бејаше сликар, а га је син далеко падмацио у вештини тој; јер у 23ој години својој доби прву награду, а

*) Из „Либуше“ 1855.

после, као пријде, прогласи га место Перпињан за племића. Људевит XIV. поклони му орден св. Мијаила за заслуге поред сталне годишње плате од 3000 ливреја.

Учевњаци зваху нашег вештака Хијасинтом Ригодом. Ригода је учио вештини сликања прво отац му, а доцније Пезет и Вердије. Сlike, што их је Риго снимао — има их до 200 — одликују се тим, што су веома добро снимљене, што је боја на њима изредна, и што је умео руке тако дивотно насликати, да му већ не беше равна; даје се то приметити нарочито у женским сликама, премда их је не радо сликао.

„Јер“ — говораше обично — „ако их насликам да су са свим налик, онда ми несудовољно дражеене; ако опет у сликању узласкам, онда ми опет несудовољно природне.“

Риго био је вештак, ко што само може бити, живео је за се и за своје музе. Обитавао је у Паризу у Сен-Гермен-де-Преској улици, и премда је тек достигао грчко мајоренство, то је ипак за то био од најславнијих мужева тадашњег доба.

Кад га већ упознамо, а оно дај да му уђемо у радионицу, где баш сада довршује један снимак. Врата се наираспо отворе, а пред нас ступа млад човек доста кочопераст, особито је укусно одело на њему, а изглед му довољно величаствен, да би га бар за каквог маркиза сматрали, кад неби по Париза знало, да тај неје — не сликар — већ ништа више, до ли само син частивог неког паризког грађанина; Анатој Мерсејер зове се и по кад кад из беснослице ил' да си прекрати дуго време ниже у стихове по коју лопију позоришну игру с песмама, која паравно, ко и сва дела његова, траје толико, колико и живот воденога цветка; једног се вечера представља ал' — уморна тог неог вечера заспи, да се више не пробуди. „Деца мила, лета му млади,“ као: „Le Diabes et les femmes“ (ђаво и жене). „L' Etudiant“ (ђак) и т. д., тако су у заборав прешла, да ће их човек заман тражити, ма у ком библиографичком лексикону — јер штамне несудовољно никад ни угледала.

Иначе беше наш господин Мерсејер за живота познат као ваљан домаћин, истина мало сујетан, као што су то обично песници, ал' да је збиља и он тај, о том бејаше тврдо уверен. Страсти друге неје имао, до ли у госпоњама, те тако не протече ни дана, ни часа, кад не беше

заљубљен. Без госпођа није могао живети, исто тако као и Сађини што неје могао компоновати, ако не бејаше поред њега жена му и његове мачке, које га доведоше титрањем и трвљењем својим у највеће расположење. Ко год, што је морао јести и пити, тако је се исто морао и заљубити, и кад би се десило, да једног дана неје којој срце „пљенио,“ он би повикао, као и римски цар Тит, кад неје ком уделио: *Diem perdidit* (изгубио сам дан). Ал' ако је која лепушката госпа своје око бацила на њега мало више, него што то обично бејаше, е онда је песник наш „одсудно“ мислио, да је се та већ сасма заљубила у њега. Те тако је до века улетен био у љубавним сплеткама, и шта више, с тога му неје нигда била ноћ мирна. Банбадава се тешкао, вајкао непрестано.

Ступајући у одају сликареву рече Псевдо-мољер француски, пружив десну руку Ригоду, а емешећи се умиљато: „на како си ми најмилији измеђ хијацинта (зумбула)?“

„И то је ваљда каква доскочица, одговори Риго остављајући кичицу и дашчицу с бојама.“

„Како год волеши. У осталом мораш признати, да сам и ја по који пут и по коју ма и сакату доскочицу зврцнуо, па ако је данашња лоша, то је само зато, што баш не сам најбоље расположен.“

„Да ти се неје што невољно догодило, онако промене ради, ил' си можда при заказаном ком састанку на лио прошао?“

„Све би то маленкоет била; ал' сам јуче несретан био, те ћу е тога свиснути од љутине.“

„А то зацело знај да нећеш; јер при свем том изгледан ти дивотно, румене ти се обришчића ко еленачка тиква.“

„Првени образи не значе баш ништа; међер видим сада, да ти, ко и сва филистарија, судиш човека по изгледу. Може човеку бити ма како зло, па при свем том може изгледати као мајска ружица. Шта сам ја крив, што не могу никако да добијем интересантан боју у лицу при свем том, што банчим и бокалишем? Ал' оканимо се тога; него, ако ти је повољно, а оно да ти преповедам јучерањи мој случај, па ако имаш и најмању искрицу осећања у себи и ако ти неје у пердима мрамор место срца, поклоних ми сузицу коју, надам се, од свег срца.“

Риго стисне усну зубима, да не прсне грохотом у смеј. Гледаше свог пријатеља ко да учествује у његовој тузи, па онда му поче завијати ране мелемом: „Приповеди ми добри мој Анатоле, слушаћу те, као што би слушао и самог частивог Босвета, па увидим ли, да ме је твоја несрећа збиља дирнула, ко што ми ти ту сликаш, е онда знај, да нећу пожалити да пустим коју капљицу сажалења.“

Наш песник, што шаливе игре пише, накашље се мало, па онда поче овако:

„Кад сам се јуче по обичају шетао, сусретнем у кокенардекој улици неку госпу, коју ти не умем никакко описати.“

„А зашто не, драги мој Анатоле,“ рече Риго, па гледаше како да не промаши своју улогу.

„Што немам довољно фантазије, да тог анђела насликам тако живим бојама, како би ти могао слабу слику бар од чести представити.“

„А да то не беше каква плавуша?“

„Е није него још нешто мој драги Ван Дику, то бар знадеш, да ја мрзим на плавуше, ко на ладну каву. Плавуши којој за љубав, соколе мој, нећу ни ногом крочити; јер ми се та лица „отњуд“ не допадају, што су им очи нежне ко и месечина. Плавуша, мој драги Лало, та ти је као патуштен дан, као ружка без мириса, као ноћ без звезда. Несам никад ни хесалио плавуше међу женскиње; јер те не познају највишу поезију у овом животу — „Љубав!“ — “

„Та ти си се баш распалио Анатоле!“

„Чему ни најмање не треба да се дивини. Само да угледаш тог анђела. Ох, па да јој којом срећом погледаш у нојцу небески јој очију, које ме опомињу на седмо небо великога пророка, па тај најубавији врт, што се само замислити даје, где је све украшено безбројном мложно дивотних створова, а на име дражесним цурама, које распростиру такав сјај, кад би која ноћу помолила главу кроз прозор, мислиш би се свет јаче засијао, до што се светла, кад га сунце у подне осија.“

„Штета што неси Турчин.“

„У овај нар неби баш ни желео, да сам тај; него чуј даље, да ти приводедим.“

(Наставиће се.)